Försäkringskassans allmänna råd

ISSN 1652-8743

Försäkringskassans allmänna råd om ändring i Riksförsäkringsverkets allmänna råd (RAR 2002:9) om handikappersättning;

FKAR 2010:16

beslutade den 3 december 2010.

Försäkringskassan beslutar att de allmänna råden till 5 § första stycket respektive 16 § första stycket lagen (1998:703) om handikappersättning och vårdbidrag i Riksförsäkringsverkets allmänna råd (RAR 2002:9) om handikappersättning ska avse 50 kap. 4 § respektive 106 kap. 9 och 23 §§ socialförsäkringsbalken samt att beskrivningen av innehållet i bestämmelserna och de allmänna råden ska ha följande lydelse.

Till socialförsäkringsbalken

50 kap. 4 §

Innehållet i bestämmelsen

Rätt till handikappersättning har en försäkrad som innan han eller hon fyller 65 år har fått sin funktionsförmåga nedsatt för avsevärd tid i sådan omfattning att han eller hon

1. behöver mera tidskrävande hjälp i sin dagliga livsföring,
2. behöver fortlöpande hjälp för att kunna förvärvsarbeta, eller
3. i annat fall har betydande merkostnader.

Allmänna råd

Med hjälp i den **dagliga livsföringen** bör avses behov av personlig omvårdnad samt behov att få hjälp med matlagning, bäddning, städning och annat hushållsarbete.

Behov av **påminnelse, vägledning, instruktioner, uppmuntran m.m.** för att den enskilde ska kunna utföra saker på egen hand bör beaktas vid beräkningen av hjälpbehovet.

Betydande merkostnader till följd av funktionshinder kan ensamma grunda rätt till handikappersättning. Merkostnaderna bör uppgå till minst 28,5 procent av prisbasbeloppet för att anses vara betydande.

Gränsvärdet för rätt till handikappersättning på 53 procent av prisbasbeloppet som enbart grundas på merkostnader bör bestämmas till 45,5 procent av detta belopp. På samma sätt bör gränsvärdet för handikappersättning på 69 procent av prisbasbeloppet bestämmas till 61,5 procent av detta belopp.

Kostnader för **fördyrad kost** med anledning av ett funktionshinder bör godtas som merkostnader om sådan kost av läkare, dietist eller motsvarande sakkunnig anses vara nödvändig på grund av funktionsnedsättningen.

Rätten till handikappersättning till en försäkrad som **växelvis vårdas på institution och i eget hem** bör beräknas på hjälpbehovet och merkostnaderna under de perioder som han eller hon bor hemma.

Kostnader för **hjälp och tillsyn** för en försäkrad som bor i en **servicelägenhet** och som har omfattande behov av sådana slag bör godtas som merkostnader. Som merkostnader bör godtas högst de kostnader kommunen beräknar för hjälpen. Motsvarande behov bör inte räknas in i hjälpbehovet.

Kostnader för ett **extra rum eller större bostadsyta** som behövs för vårdutrustning, tekniska hjälpmedel eller som behandlingsrum bör godtas som merkostnader. Vid beräkningen av merkostnader för ett extra rum i bostaden bör ledning tas av de bestämmelser som gäller för beskattning av naturaförmåner i form av fri bostad. Vid beräkning av kostnad för större bostadsyta bör ledning tas av bostadsförmånsvärdet på bostadsorten.

Kostnader för **kapitalvaror**, till exempel en tvättmaskin, diskmaskin eller speciell dammsugare, som har anskaffats särskilt och bedöms som nödvändig till följd av en persons funktionshinder bör godtas som merkostnader. Vid beräkningen av merkostnaderna bör en användningstid på 10 år beaktas om det inte finns skäl för kortare användningstid.

När merkostnader ska fastställas för **anpassning av dator eller för dataprogram** bör en användningstid på tre år beaktas om det inte finns skäl för kortare användningstid.

Sjuk- och behandlingsresor som är föranledda av ett funktionshinder bör ersättas genom handikappersättning till ett belopp som motsvarar den faktiska kostnaden för resorna. Detta gäller oavsett färdmedel. Ersättningen lämnas till den del som ansvarig huvudman inte ger ersättning. Om resorna sker med bil och en person inte har rätt till ersättning från sjukvårdshuvudmannen bör merkostnaderna för resorna beräknas enligt bestämmelserna i förordningen (1991:1321) om rehabiliteringsersättning.

Kostnader för **andra resor** än **sjuk- och behandlingsresor med bil** bör ersättas genom handikappersättning om personen på grund av väsentliga svårigheter inte kan använda allmänna kommunikationer.

Kostnader för resor till och från arbete eller studier med bil bör inte godtas som merkostnad om en försäkrad även utan sin funktionsnedsättning skulle behövt använda bil för dessa resor.

För en försäkrad som reser till och från arbete eller studier med bil och som på grund av sin funktionsnedsättning inte kan använda allmänna kommunikationer bör merkostnader i form av fasta och rörliga kostnader för bilen godtas som merkostnader. Detta gäller under förutsättning att den försäkrade inte beviljats färdtjänst för resor till och från arbete eller studier.

Som fast kostnad för resor till och från arbete eller studier med bil bör räknas 12 procent av egen kapitalkostnad till den del som inte bilstöd i form av grund- och anskaffningsbidrag eller kontantbidrag från kommun eller lands-

ting utbetalats. Vid beräkning av kapitalkostnaden bör inte högre kostnad än för en bil i mellanstorlek godtas annat än om en större bil är motiverad av funktionsnedsättningen. Vid denna beräkning fördelas ersättningen för kapitalkostnaden på nio år. Detta motsvarar den tid efter vilken förnyat bilstöd normalt kan fås enligt bestämmelserna i 52 kap. socialförsäkringsbalken.

Som fast kostnad för resor till och från arbete eller studier med bil bör även räknas kostnader för försäkring, besiktning och fordonsskatt.

Som fasta kostnader för resor till och från arbete eller studier bör även räknas kostnader för till exempel biltvätt, parkering och trängselavgift. Dessa kostnader bör godtas till ett belopp motsvarande 3 procent av prisbasbeloppet årligen om inte den enskilde kan visa på högre kostnader. Beloppet avrundas till närmast jämna hundratal kronor.

Rörliga kostnader för resor till och från arbete eller studier bör beräknas enligt bestämmelserna i förordningen (1991:1321) om rehabiliteringsersättning. Avdrag bör göras för de kostnader som skulle ha uppstått om allmänna kommunikationer hade kunnat användas.

Om Försäkringskassan godtagit kostnader för resor till och från arbete eller studier med bil bör kostnader för andra resor med bil än sjuk- och behandlingsresor anses täckta av det belopp som beräknats för de fasta och rörliga kostnaderna för bilen.

Om Försäkringskassan inte godtagit kostnader för resor till och från arbete eller studier med bil bör kostnader för andra resor med bil än sjuk- och behandlingsresor godtas till ett belopp motsvarande 5 procent av prisbasbeloppet årligen om inte den enskilde kan visa på högre kostnader. Beloppet avrundas till närmast jämna hundratal kronor.

Avgifter för **resor med färdtjänst** bör ersättas genom handikappersättning. Hela avgiften eller om det finns ett högkostnadsskydd upp till detta skydd bör betraktas som merkostnad. Avdrag bör göras för vad resorna skulle ha kostat om allmänna kommunikationer hade använts.

För en försäkrad som använder rullstol och av den anledningen behöver **större bil, minibuss eller en så kallad van** för resor bör 12 procent av skillnaden i inköpskostnaderna för ett sådant fordon och en bil i mellanstorlek årligen godtas som merkostnader. Vid denna beräkning fördelas ersättningen för merkostnaden för denna typ av bil på nio år. Detta motsvarar den tid efter vilken förnyat bilstöd normalt kan fås enligt bestämmelserna i 52 kap. socialförsäkringsbalken.

Kostnad för **försäkring av en större bil** i jämförelse med försäkringskostnader för en bil i mellanstorlek inom samma försäkringsbolag bör godtas som merkostnad för en person som är rullstolsburen och av den anledningen behöver en större bil.

Kostnad för **hyra av garage** bör betraktas som en merkostnad om garage är

nödvändigt på grund av en funktionsnedsättning.

106 kap. 9 och 23 §§

Innehållet i bestämmelserna

För den som vårdas på en institution som tillhör eller till vars drift det betalas ut bidrag från staten, en kommun eller ett landsting lämnas handikappersättning endast om vården kan beräknas pågå högst sex månader. Detsamma gäller om han eller hon vårdas utanför institutionen genom dess försorg eller i annat fall vårdas utanför en sådan institution och staten, kommunen eller landstinget är huvudman för vården.

Allmänna råd

Service på elevhem vid statlig specialskola, vid riksgymnasier för döva och hörselskadade ungdomar eller vid riksgymnasier med gymnasieutbildning anpassad till rörelsehindrade ungdomar bör inte anses som sådan vård som avses i 106 kap. 23 § jämförd med 106 kap. 9 § socialförsäkringsbalken.

Dessa allmänna råd gäller från och med den 1 januari 2011.

FÖRSÄKRINGSKASSAN

EVA NORDQVIST

Jenny Lindmark